

PLEASE NOTE! THIS IS SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Mantere, P. (2013) Rentoudu Raaseporissa, unelmointia omenapuun alla ja muita lähiruoka- ja matkailuideoita. Kotitalous 4, 6-7.

Lähirooka- ja
matkailuideoita:

Rentoudu Raaseporissa, unelmointia omenapuun alla

Lähirooka on yhä kasvava trendi ja palveluja sen ympärille on syytä kehittää ja monipuolistaa. Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijat toteuttivat palvelumuotoilun projekteina kaksi kokonaisuutta, joissa toisessa tuotettiin palveluideoita lähimatkailupaketeiksi Uudenmaan alueelle ja toisessa palvelun konseptointia ”Oma Omenapuu”- casen tiimoilta.

Mielessä pidettäviä asioita olivat lähirookatuottajien toimintaedellytysten parantaminen, alueen kuluttajien tarpeet sekä palvelujen kehittäminen palvelumuotoilun menetelmin. Tuloksena syntyi alustavia, mutta jo visuaalisesti havainnollistettuja palvelutuoteideoita.

MISTÄ VASTAUKSIA KASVAVAAN LÄHIRUOKA- JA MATKAILUTARPEESEEN?

Laurea-ammattikorkeakoulu koordinoi kestävää liiketoimintaa lähirooasta hanketta, jota rahoittaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) Manner- Suomen maaseudun kehittämisen rahastosta. Hankkeen tavoitteena on muun muassa lisätä Uudenmaan oman alueen tuotteisiin perustuvaa lähirookatarjontaa, parantaa lähirooan näkyvyyttä ja kasvat-
taa lähirookayrittäjien liiketoiminnallisia edellytyksiä.

Lähirooka on ruoantuotantoa ja -kulutusta, joka käyttää oman alueensa raaka-aineita ja tuotantopanoksia sekä edistää alueen taloutta, työllisyyttä ja ruokakulttuuria. Lähirookaa tuottavat ja jalostavat pienet toimijat laajentavat markkinoita ja samalla mahdollistavat sen, että lähirooka tulevai-

suudessa olisi yhä useamman kuluttajan saatavilla.

Lähimatkaailun avulla voidaan tukea lähituottajia, sillä lähirooka tarjoaa mahdollisuuden kiinnittyä paikalliseen tarinaan ja ruokaperinteeseen. Lähimatkaailu on määritelty matkailuksi, joka tapahtuu alle kahden tunnin matkan päästä kotoa. Aikaresurssin ollessa niukka, ihmiset haluavat virkistyäkseen tehdä matkoja lähialueille. Lähimatkaailu on tapa matkailla kestävästi.

PALVELUMUOTOILULLA UUSIIN IDEOIHIN

Service Design, josta tässä käytetään suomenkielistä käsitettä palvelumuotoilu, on vielä varsin nuori, kasvava ja kehittyvä lähestymistapa. Se on monitieteinen ajattelutapa ja toimintamalli, jossa yhdistyvät erilaiset menetelmät ja työkalut. Palvelumuotoilu tarkoittaa paitsi visuaalisia menetelmiä, myös ennen kaikkea asiakkaan ja käyttäjän sitouttamista kehittämisprosessiin. Opiskelijoiden projekteissa kehittämisen kaari oli jaettu kolmeen vaiheeseen: Understand (ymmärrä), Create (kehitä) sekä Deliver (toteuta).

Tulevaisuuden palveluita luodessa tulee huomioida asiakkaiden tarpeet ennen

palvelun ominaisuuksien luomista. Tärkeää on kyky hahmottaa palveluita asiakkaiden silmin ja käyttää löydettyä asiakasymmärrystä palvelujen kehittämisessä. Asiakasymmärryksen saavuttamiseksi opiskelijat käyttivät moninaisia menetelmiä, esimerkiksi benchamarkkausta, sidosryhmäkuvausta, netscoutingia, käyttäjäpersoonien rakentamista, palvelupolun kuvaamista.

Kehittämisvaiheessa työskentely painottui ideointiin ja uusien ajatusten luomiseen, apuvälineenä käytettiin erilaisia ideointimenetelmiä ja työkaluja. Ideoita haarukoitiin esimerkiksi ajatteluhattuja ja ideakävelyä hyödyntämällä. Toteutusvaiheessa palveluja havainnollistettiin ja konkretisoitiin muun muassa tekemällä blueprinttejä, prototyyppejä palvelusta tai kuvaamalla palveluprosessi sarjakuvana.

IDEOISTA KOHTI PIENIÄ INNOVAATIOITA

Palvelutuotteita kuvatessa pyrittiin tuottamaan konkreettisia ja havainnollisia tuotoksia. Lähimatkailuprojektissa palveluideoiden teemat vaihtelivat alueen, lähirookatoimijoiden ja käyttäjien mukaan. Yhden näkökulman lähimatkaailuun tarjoavat virkistyspäivät työhyvinvoinnin lisääjinä.

”Lähimatkaailun avulla voidaan tukea lähituottajia, sillä lähirooka tarjoaa mahdollisuuden kiinnittyä paikalliseen tarinaan ja ruokaperinteeseen”, Päivi Mantere sanoo.

Yhteisöllisyyden merkityksen kasvaessa asiakkaan oma panos vaikuttaa arvokokeemukseen. Elämyksellisuuden merkityksen uskotaan yhä kasvavan tulevaisuudessa ja elämyksiä odotetaan kaikille aisteille. Ruoka ja hiljaisuus liitetään mielikuvien kautta omaan elämäntilanteeseen, mikä tulkitaan merkityksellisenä elämyksenä. Hyvinvointimatkaillijalle mielenrauhaa tuottavalla ympäristöllä on merkitystä.

Suomalainen design näyttäytyy Uudenmaan alueen lähimatkaailuideoissa moni-ilmeisesti; toisaalta se voi olla käsitteellisyttä lähirookapuodin yhteydessä tai teollista muotoilua pääkaupunkiseudun pitkästä designhistoriasta. Kulttuurin ja käsitöiden yhdistäminen vie niin nykypäivään kuin historiaankin. Luonnonläheisyys metropolialueella mahdollistaa moninaisen lähimatkaailun, jonka ytimen muodostaa matkaillijan kokema elämys.

Toisena projektina ollut ”Oma omenapuu” on Rikard Korkmanin liikeidea, joka perustuu CSA (community/customer supported agriculture) -toimintamalliin. Siinä yhteisö tai kuluttajat tukevat maataloutta sitoutumalla osuuteen etukäteen, tässä tapauksessa yhden omenapuun satoon.

Oma Omenapuu -hankkeessa opiskelijaryhmän luoma toimintakäsikirja omenatilan asiakkaille antaa asiakkaalle tietoa miten toimia yhteisöllisesti osana toimintamallia. Opiskelijoiden laatiman tilan blogin prototyypissä on huomioitu asiakasprofiileissa painottunut suomalaisuuden,

puhtaan ruoan ja alkuperän arvostaminen. Asiakaskokemus syntyy asiakkaan yksilöllisenä tulkintana ja parhaimmillaan tukee asiakkaan minäkuvaa. Blogin merkitys onkin toimia viestintävälineenä viljelijän ja asiakkaiden välillä. Opiskelijoiden aiheena oli lisäksi tuottajatarinan kertominen videon keinoin ja sitä tukevan käsikirjoituksen hahmottaminen.

Lähirooka on ruoantuotantoa ja -kulutusta, joka käyttää oman alueensa raaka-aineita ja tuotantopanoksia sekä edistää alueen taloutta, työllisyyttä ja ruokakulttuuria.

PALVELUIDEAT KÄYTÄNTÖÖN

Maanviljelijä, lähirookayrittäjä Rikard Korkman toteaa opiskelijaryhmien tuotoksista muun muassa seuraavaa: ”Hyvin mietitty prototyyppi blogista ja hyvät perustelut. Tästä on hyötyä jatkosuunnittelua ajatellen ja tuloksena hyvä ja konkreettinen ehdotus toimintakäsikirjaksi.”

Tulevaisuuden markkinoilla tarvitaan yrittäjiä ja palvelujen tarjoajia, joilla on uudenlainen ajatusmaailma. Parhaiten menestyvät kehitystä eteenpäin vievät yritykset.

Kun asiakkaalla on positiivinen muistijälki hyvästä asiakaskokemuksesta, on osattava analysoida niitä kontaktipisteitä, joissa on mahdollisuus tehdä asiat poikkeuksellisen hyvin.

Lähirooka herättää kuluttajissa mielikuvia tuoreudesta, puhtaudesta ja maukkaudesta. Positiivisten mielikuvien synnyttämisen tarpeen täyttämiseen tulee lähirookaa lisätä, monipuolistaa ja ylipäättään mahdollistaa. Lähimatkaailun kysyntään kannattaa vastata erilaisilla tuotepaketeilla. Kasvava venäläisten matkailijoiden, vielä osittain piileväkin, kysyntä tulee ottaa vakavasti. Rakentamalla tarinoita lähirooan ympärille voidaan luoda mieleen painuvia elämyksiä.

Palvelun kehittäminen palvelumuotoilun menetelmin tuotti tietoa, ajatuksia ja ideoita käyttäjätarpeista, lähirooasta ja -matkaailusta. Samalla vahvistui, miten haastavaa on menestyksekkäästi hyödyntää palvelumuotoilua kehitystyössä. Palveluideoiden jatkokehittämisen rinnalla, myös palvelujen tuotteistamisen ja innovaation mallia tulee kehittää. Työkalujen avulla löydetty asiakasymmärrys on vietiävä aitoon ympäristöön, jotta maukkaat tarinat päätyvät kuluttajien lautasille, ostoskoriin tai elämyspankkiin. •